

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 521/2008, įsteigiantis Kuro elementų ir vandenilio bendrąją įmonę

(COM(2011) 224 galutinis – 2011/0091 (NLE))

(2011/C 318/23)

Pagrindinis pranešėjas **Mihai MANOLIU**

Taryba, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2011 m. gegužės 16 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 521/2008, įsteigiantis Kuro elementų ir vandenilio bendrąją įmonę

COM(2011) 224 galutinis – 2011/0091 (NLE).

Komiteto biuras 2011 m. gegužės 3 d. pavedė Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyriui atlikti Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu.

Kadangi darbas skubus, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas savo 473-iojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2011 m. liepos 13–14 d. (liepos 13 d. posėdis), pagrindiniu pranešėju paskyrė Mihai MANOLIU ir priėmė šią nuomonę 131 nariui balsavus už, 1 – prieš ir 2 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Komitetas pritaria sprendimui dėl Pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 521/2008, įsteigiantis Kuro elementų ir vandenilio bendrąją įmonę. Komitetas mano, kad atlikus siūlomus pakeitimus paskatintos investicijos į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą suteiks daugiau nuspėjamumo, reikalingo paramos gavėjams, nes įvedama nauja galimybė nustatyti mažiausią finansavimo lygį kvietimui teikti pasiūlymus.

1.2 EESRK pritaria nagrinėjamam pasiūlymui ir pabrėžia, kad investicijų ir mokslinių tyrimų koordinavimo požiūriu siūloma strategija yra svarbi stiprinant Europos mokslinių tyrimų erdvę.

1.3 Komitetas primena ⁽¹⁾, kad būtina

1.3.1 supaprastinti procedūras siekiant mažinti neigiamą poveikį, kurį lemia sudėtingos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programų administracinės procedūros;

1.3.2 parengti išsamią informavimo programą, kuri padėtų geriau sutelkti ne tik pramonės, bet ir kitų šioje veikloje dalyvaujančių subjektų finansinius išteklius;

1.3.3 teisingai taikyti Komisijos ir Kuro elementų ir vandenilio (KEV) bendrosios įmonės pasirašytą finansavimo susitarimą sudarant vienodas sąlygas tiek pramonės, tiek mokslinių tyrimų grupėms;

1.3.4 užtikrinti, kad nebus jokio papildomo poveikio biudžetui ir bus apsiribota pradžioje šiam Tarybos reglamentui įgyvendinti patvirtintu biudžetu, o siūlomi pakeitimai sudarys galimybę geriau panaudoti numatytas biudžeto lėšas;

1.3.5 parengti profesinio mokymo programą siekiant užtikrinti, kad darbuotojai turėtų atitinkamų įgūdžių ir galėtų būti įdarbinti pagal šią bendrą technologijų iniciatyvą sukurtose darbo vietose;

1.4 apibrėžti aiškią strategiją ir parengti veiksmų iki 2020 m. planą.

2. Aplinkybės ir bendra informacija

2.1 Kuro elementų ir vandenilio (KEV) technologijos yra perspektyvios ilgalaikės energetikos galimybės, kuriomis galima naudotis visuose ekonomikos sektoriuose ir kurios turi labai daug privalumų, susijusių su energetiniu saugumu, transportu, aplinka ir tausiu išteklių naudojimu.

2.2 Kuro elementų ir vandenilio bendroji įmonė

2.2.1 siekia, kad Europa pasaulio mastu pirmautų kuro elementų ir vandenilio technologijų srityje ir kad rinkos jėgoms būtų sudarytos sąlygos užtikrinti didelę naudą visuomenei;

2.2.2 koordinuotai skatina valstybėse narėse vykdomus mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir demonstracinę veiklą siekiant įveikti rinkos nepakankamumą ir daugiausia dėmesio skirti rinkai tinkamų produktų kūrimui. KEV bendroji įmonė

⁽¹⁾ OL C 204, 2008 8 9, p. 19.

veiklą vykdo daugiau kaip dvejus metus, ir per tą laikotarpį užbaigtas visas veiklos ciklas: paskelbti kvietimai teikti pasiūlymus, įvertinti pasiūlymai, baigtos derybos dėl finansavimo ir sudaryti dotacijos susitarimai ⁽²⁾;

2.2.3 remia kuro elementų ir vandenilio bendros technologijų iniciatyvos prioritetų įgyvendinimą mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir demonstracinės veiklos srityje, visų pirma skiriant dotacijas po to, kai paskelbiami kvietimai teikti pasiūlymus konkurso būdu (ES indėlis siekia 470 mln. EUR);

2.2.4 siekia skatinti viešąjį ir privatųjį sektorius daugiau investuoti į kuro elementų bei vandenilio technologijų mokslinius tyrimus;

2.3 Pagrindinės KEV bendrosios įmonės užduotys ir veikla:

2.3.1 užtikrinti bendros technologijų iniciatyvos kūrimą ir veiksmingą valdymą;

2.3.2 pasiekti reikiamą mokslinių tyrimų veiklos „kritinę masę“;

2.3.3 paskatinti papildomas pramonės investicijas nacionaliniu ir regionų lygmeniu;

2.3.4 skatinti naujovių diegimą ir naujų vertės grandinių, apimančių MVĮ, kūrimąsi;

2.3.5 sudaryti sąlygas pramonės sektoriaus, universitetų ir fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų centrų sąveikai;

2.3.6 skatinti VMĮ dalyvauti jos veikloje vadovaujantis Septintosios bendrosios programos tikslais;

2.3.7 skatinti dalyvauti visų valstybių narių ir asocijuotų šalių institucijas;

2.3.8 atlikti mokslinius tyrimus, kurie padėtų parengti naujas taisykles ir standartus kartu užtikrinant saugią veiklą ir nekeliant kliūčių diegti naujoves;

2.3.9 vykdyti komunikacijos ir sklaidos veiklą, taip pat teikti patikimą informaciją siekiant didesnio visuomenės sąmoningumo šioje srityje;

2.3.10 skirti ES lėšas ir sutelkti privataus sektoriaus išteklius;

2.3.11 užtikrinti gerą išteklių finansinį valdymą;

2.3.12 užtikrinti aukštą skaidrumo lygį ir visų kandidatų, visų pirma MVĮ, sąžiningą konkurenciją.

2.4 KEV bendroji įmonė prisideda prie Septintosios bendrosios programos įgyvendinimo visų pirma energetikos, nanomokslų, nanotechnologijų, medžiagų ir naujos gamybos technologijų ir transporto (įskaitant aeronautiką) srityse, kurios įtrauktos į konkrečią bendradarbiavimo programą.

3. Komisijos pasiūlymas

3.1 Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 187 straipsniu, bendra technologijų iniciatyva Septintojoje bendrojoje programoje (7 BP ⁽³⁾) pristatoma kaip būdas mokslinių tyrimų srityje sukurti Europos lygmens viešojo ir privataus sektorių partnerystę.

3.2 EESRK pabrėžia ⁽⁴⁾, kad bendromis technologijų iniciatyvomis išreiškiamas tvirtas ES pasiryžimas koordinuoti mokslinių tyrimų veiklą siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę ir įgyvendinti Europos konkurencingumo tikslus.

3.3 Nuo pat pradžių pramonės sektoriui nustatytas dalyvavimo reikalavimas finansiniu įnašu padengti 50 proc. einamųjų išlaidų. Be to, veiklos išlaidoms padengti skirtas pramonės sektoriaus įnašas natūra turėtų būti ne mažesnis nei Komisijos finansinis įnašas.

3.4 EESRK apgailestauja, kad po dviejų pirmųjų kvietimų teikti pasiūlymus dėl KEV bendrosios įmonės didžiausi finansavimo lygiai turėjo būti sistemingai sumažinti visiems dalyviams: didelėms įmonėms – nuo taikytų 50 proc. iki 33 proc., o MVĮ ir mokslinių tyrimų įstaigoms – nuo taikytų 75 proc. iki 50 proc. KEV bendrosios įmonės įnašo.

3.5 Tokie finansavimo lygiai yra gerokai žemesni nei nustatyti pagal Septintąją bendrąją programą ir pagal ne Europoje vykdomas kuro elementų ir vandenilio mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros programas.

3.6 Dėl mažų finansavimo normų, taip pat dėl finansų ir ekonomikos krizės šiuo metu KEV bendrosios įmonės veikloje dalyvaujama ne taip aktyviai, kaip pradžioje tikėtasi.

3.7 Jei niekas nebus keičiama, galima tikėtis, kad tiek pramonės, tiek mokslinių tyrimų sektorių atstovai ilgainiui apskritai praras susidomėjimą.

3.8 Dabartiniame reglamente neatsižvelgiama į tai, kad daugeliu atvejų yra skatinami ir laukiami viešųjų nacionalinių ir regioninių šaltinių įnašai į projektus.

3.9 Naujame tekste nustatoma, kad užtikrinant ES lėšų atitikimą bus galima atsižvelgti ne tik į paties pramonės sektoriaus įnašą, bet ir į kitų veikloje dalyvaujančių juridinių asmenų įnašus.

3.10 Siekiant padidinti paramos gavėjams būtiną nuspėjamumą, nuo šiol numatoma galimybė nustatyti kvietimui teikti pasiūlymus taikomą mažiausią finansavimo lygį.

4. Konkrečios pastabos

4.1 KEV bendroji įmonė įkurta 2008 m. kaip viešojo ir privataus sektorių partnerystės įgyvendinanti Europos strateginių energetikos technologijų (SET) planą, Europos energetikos ir klimato politikos technologinį ramstį, pavyzdys. KEV bendrosios

⁽²⁾ Egzistuoja kitos keturios bendrosios įmonės: CLEAN SKY, IMI, ARTEMIS ir ENIAC.

⁽³⁾ OL L 412, 2006 12 30.

⁽⁴⁾ OL C 204, 2008 8 9, p. 19.

įmonės tikslas - įgyvendinant energetikos politiką 2010-2020 m. paspartinti kuro elementų ir vandenilio technologijų vystymą. Kvietimuose teikti pasiūlymus numatytos 36 sritys, kuriose siekiama skatinti kurti rinkai tinkamus novatoriškus produktus penkiose taikymo srityse:

- 4.1.1 transporto ir tiekimo infrastruktūra,
- 4.1.2 vandenilio gamyba ir platinimas,
- 4.1.3 elektros energijos gamyba vietos lygmeniu,
- 4.1.4 nešiojami įrenginiai,
- 4.1.5 įvairus pritaikymas daugelyje sričių.

4.2 Penkių artimiausių metų bendrosios įmonės svarbiausias tikslas - paspartinti kuro elementų ir vandenilio technologijų plėtojimą, kad būtų galima jas parduoti naujoms specifinėms rinkoms (nešiojamų įrenginių, nešiojamų generatorių, įvairių kombinuotą elektros ir šiluminę energiją naudojančių buities prietaisų, transporto).

4.3 KEV bendrąja įmone ir bendra technologijų iniciatyva siekiama apibrėžti ir taikyti į rezultatus orientuotą mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos binomą ir plačiu mastu skleisti su šiomis dviem technologijomis susijusius rezultatus. Veikla

grindžiama strateginiais dokumentais, kurie apibrėžti šios srities pramonės įgyvendinamose programose vykdant Vandenilio ir kuro elementų Europos technologijų platformos veiklą ir visų pirma jos įgyvendinimo planą.

4.4 Europos kuro elementų ir vandenilio bendrosios įmonės pramonės grupė *New Energy World Industrial Grouping Fuel Cell and Hydrogen for Sustainability (NEW-IG)* ⁽⁵⁾ įsteigta pagal Belgijos teisę kaip pelno nesiekianti asociacija ir yra atvira visoms Europos įmonėms, vykdančioms mokslinių tyrimų ir technologinės plėtos veiklą kuro elementų ir vandenilio technologijų plėtojimo srityje. Šiai grupei taip pat gali priklausyti Europos ekonominės erdvės (EEE) šalys ir valstybės kandidatės. Grupės metinis biudžetas, kuris gali būti investuotas iki 2013 m., siekia apie milijardą eurų.

4.5 Grupė aiškiai patvirtina savo įsipareigojimą sukurti ekonomiškai pelningą ir kartu aplinkos požiūriu tausią modulinę technologiją, taikomą daugelyje sričių: transporto, energijos gamybos, pramonės įrenginių ir naudojamą buitįje.

4.6 Tokia plataus užmojo perspektyva atitinka Europos tikslus: siekti mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos, didesnio energijos tiekimo saugumo, mažinti priklausomybę nuo naftos, prisidėti prie naujų ekologiškų technologijų plėtojimo, užtikrinti tvarų Europos konkurencumą ir kurti naujas darbo vietas.

2011 m. liepos 13 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ *European Industry Grouping for a Fuel Cell and Hydrogen Joint Undertaking.*